

Kommunernas klimatarbete

Enkätundersökning 2023

Förord

Denna enkät visar att ett brett och engagerat arbete för att begränsa klimatpåverkan pågår i Sveriges kommuner, på många olika områden. Kommunerna har många roller och verktyg i klimatarbetet, inte bara i egen verksamhet, utan även som samhällsbyggare och som stöd till omställning i näringsliv och bland invånare. Insatserna i klimatarbetet är i huvudsak frivilliga. Endast en mindre del följer av krav i lagstiftning.

Kommuner och regioner driver sedan länge ett engagerat arbete för minskad klimatpåverkan. Avsevärda utsläppsminskningar har uppnåtts genom utbyggnaden och konverteringen av fjärrvärmesystem, omställningen av avfallshanteringen och kollektivtrafikens övergång till förnybara drivmedel. Därtill sparar ett fortsatt arbete med energieffektivisering i byggnader och verksamheter stora utsläpp och pengar.

Enkäten visar att genomslaget är olika stort på olika områden och att insatserna är olika vanliga i olika grupper av kommuner. Framförallt finns stora skillnader kopplat till invånarantal, men även till län och till kommungrupper.

Enkäten ställdes i april 2023 till tjänsteperson med ansvar för eller överblick över kommunens strategiska arbete med minskad klimatpåverkan. Syftet är att ge underlag för SKR:s prioriteringar av insatser och kommunikation i frågan. Enkäten kan också bidra till regeringens klimatpolitiska handlingsplan 2023.

SKR har ett inriktningsmål för mandatperioden 2020-2023 om att kommuner och regioner ska vara ledande i klimatarbetet. En särskild programberedning för hållbar omställning har i mars 2023 presenterat förslag till bättre förutsättningar för klimatarbetet.

Ett stort tack till alla kommuner som bidragit med svar och goda exempel!

Stockholm, september 2023

Gunilla Glasare
Avdelningschef tillväxt och samhällsbyggnad

Sveriges Kommuner och Regioner

Innehåll

Sammanfattning	4
Mål, handlingsplan och beslut.....	6
Praktiskt genomslag i åtgärder.....	11
Samarbete med andra aktörer	17
Skillnader mellan grupper av kommuner	19
Bilaga 1 Lärande exempel	23
Bilaga 2 Övergripande planer/ program för uppsatta klimatmål	30

Sammanfattning

Ett brett arbete för minskad klimatpåverkan pågår i landets kommuner. Det framgår av svaren på den enkät från SKR som presenteras i denna rapport.

Genomslaget ser olika ut på olika områden inom egen verksamhet, samhällsbyggnad och i insatser för att stödja omställningen i näringsliv och bland medborgare. De flesta kommuner ingår i olika samarbeten på området.

Genomslaget för beslut och insatser skiljer sig åt mellan olika grupper av kommuner. Framförallt finns en tydlig skillnad mellan kommuner med stort och litet invånarantal vad gäller i förekomst av både mål, handlingsplaner, beslut i styrdokument, praktiskt genomslag och samarbeten med olika aktörer i klimatarbetet. Tydliga skillnader finns också mellan kommungrupper och mellan län.

Resultat - Fakta

Två tredjedelar av kommunerna har övergripande politiskt beslutade klimatmål för organisationen och handlingsplan. Andelen är 90 procent om man även räknar de som är på gång att ta fram mål och planer eller har sådana på enskilda verksamhetsområden. Mål för kommunen som geografiskt område har en något mindre andel.

Runt 60 procent av kommunerna har politiska beslut om minskad klimatpåverkan i styrdokument inom avfall, miljö och klimat, energieffektivisering samt upphandling. Över hälften har det för fysisk planering, Agenda 2030 och användning av transportsystemet. Det är vanligt även i kommunens budget och verksamhetsplan och planer för fastigheter samt energi.

Runt 80 procent anger att kommunens klimatarbete fått genomslag i upphandling och andra åtgärder för fordon, livsmedel och energieffektivisering. Över hälften ser genomslag inom förnybar energi och konvertering från fossil energi, återbruk av möbler samt energiprestanda vid nybyggnation.

Inom samhällsbyggnad har drygt 70 procent åtgärder för laddinfrastruktur för elfordon samt insatser för gång och cykel. Över hälften har åtgärder för förnybar energi och konvertering från fossil energi samt fysisk planering. Över hälften har åtgärder även inom cirkulär och klimatsmat konsumtion, t.ex. insamling för återanvändning och att underlätta lån och uthyrning till invånarna inom bygg, fritid och second hand.

Vanligaste samarbetspartners är andra kommuner och energikontor. De flesta samarbetar på området även med länsstyrelsen, regionen, lokalt näringsliv, civilsamhälle och akademi samt deltar i olika nationella initiativ och nätverk.

Enkät med svar från 201 kommuner

Enkäten har besvarats av 201 kommuner, men inte för alla frågor. Den ställdes till tjänsteperson med ansvar för/överblick över kommunens arbete för minskad klimatpåverkan under slutet av mars till början på maj 2023. I huvudsak är de svarande strateger inom miljö, klimat och hållbarhet, men den har även besvarats av utredare, chefer och kommundirektörer.

Frågorna avser: mål och övergripande strategi, planeringsinsatser, praktiskt genomslag i åtgärder, samarbeten samt viktiga insatser och behov i det fortsatta arbetet. Enkäten har sex huvudfrågor med fasta svarsalternativ samt möjlighet till kommentarer. Därtill har kommunerna gjort ett medskick av ett 60-tal lärande exempel samt lämnat en del övriga synpunkter.

Enkäten är ett komplement och alternativ till andra initiativ och enkäter på området. Frågorna är formulerade för att fånga upp det mesta av kommunernas klimatlöften i Västra Götaland¹ samt Klimatkommunernas tretton uppgifter och tiopunktlista². Vi har även arbetat in några av frågorna i Aktuell Hållbarhets årliga klimatranking, som dock görs med annat syfte och med urval av frågor för att särskilja kommunerna, snarare än att visa på vanliga insatser. SKR har för flera år sedan genomfört liknande enstaka enkäter om miljömålen och minskad klimatpåverkan.

Syftet med enkäten är att ge underlag för SKR:s prioriteringar av insatser och kommunikation i frågan. Enkäten kan också ge input till arbetet med regeringens klimatpolitiska handlingsplan 2023.

Resultaten redovisas i rapporten i diagram och tabeller samt med illustrativa exempel på insatser från olika kommuner.

¹ [Kommunernas klimatlöften, Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om](#)

² [Klimatkommunernas tiopunktlista samt 13 uppgifter, Klimatkommunerna](#)

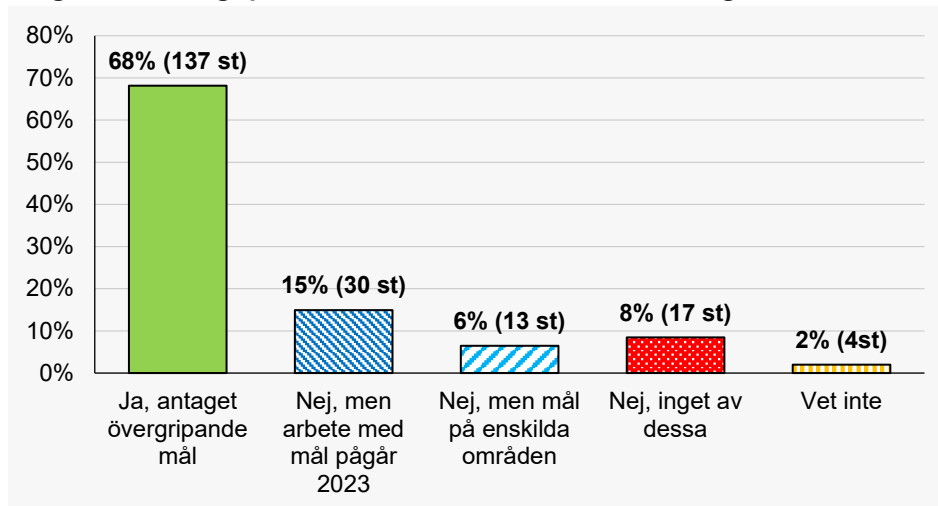
Mål, handlingsplan och beslut

Ungefär två tredjedelar av kommunerna har politiskt antagna övergripande mål och handlingsplaner. Något färre har mål som avser kommunen som geografiskt område än kommunen som organisation. Ungefär 90 procent av kommunerna har antingen övergripande mål och handlingsplaner på plats, arbete på gång eller sådana för enskilda verksamhetsområden.

Klimatmål för organisationen

Två tredjedelar av kommunerna har ett politiskt antaget övergripande mål för minskad klimatpåverkan som avser kommunen som organisation. Ytterligare en sjättedel har arbete på gång under 2023 med ett sådant mål och därtill har sex procent klimatmål enbart på enskilda områden. Sammantaget är det 90 procent som har övergripande mål, sådant arbete på gång eller klimatmål på enskilda områden. Åtta procent har inget av dessa och två procent uppger att de inte känner till läget kring målen. (Se diagram 1)

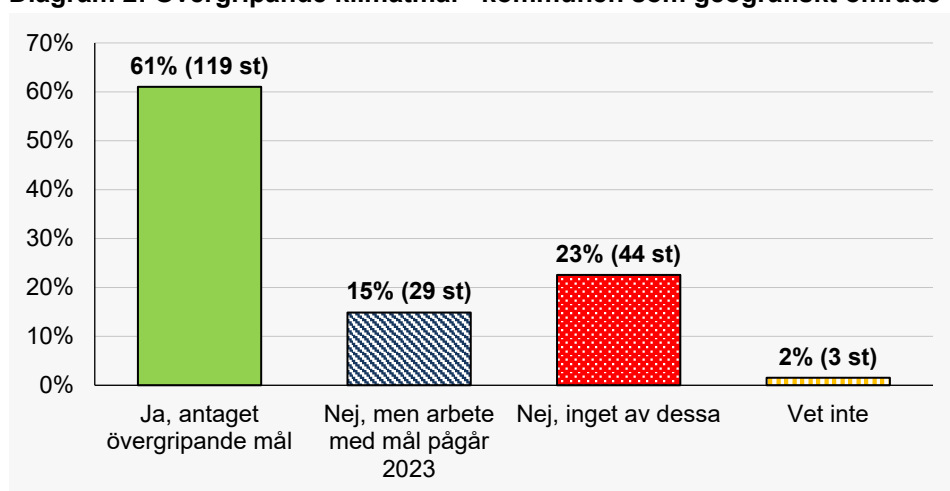
Diagram 1: Övergripande klimatmål - kommunen som organisation

Klimatmål för det geografiska området

Drygt 60 procent av kommunerna har ett politiskt antaget övergripande mål för minskad klimatpåverkan som avser kommunen som geografiskt område. Ytterligare en sjättedel ha arbete på gång under 2023 med ett sådant mål. En knapp fjärdedel har inget av dessa och två procent känner inte till läget kring målen. (Se diagram 2)

Diagram 2: Övergripande klimatmål - kommunen som geografiskt område

Exempel på målformuleringar

De vanligaste målformuleringarna om minskad klimatpåverkan handlar om att minska utsläppen, ofta med en viss procent till ett visst årtal, eller att bli klimatneutral eller fossilbränslefri. En del hänvisar till att man står bakom regionens eller länsstyrelsens mål.

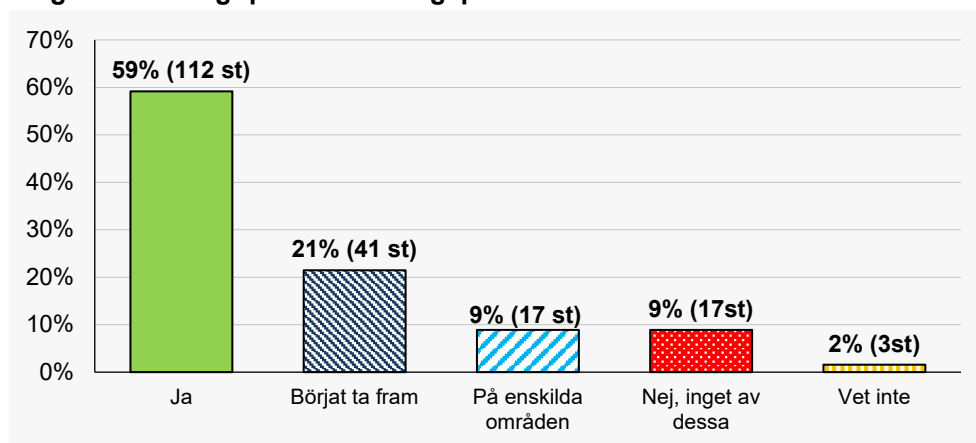
Några av målen är mer övergripande och mindre specifika, om minskad klimat- och miljöbelastning, hållbar miljö och biologisk mångfald. Kommunen ska vara en föregångare, en Ekokommun i framkant, miljöklok, klimatsmart eller ekologiskt hållbar. Att ha ett hållbarhetsperspektiv, finna hållbara lösningar och integrera med Agenda 2030 är andra exempel.

En del av målen är inriktade på sakområden. Kring energi handlar det om minskad energianvändning, mer förnybart, el från solceller och plusenergi. Mål finns för transporter utsläpp och drivmedel, kring fossilfria transporter, fordonsflotta och tjänsteresor. Mål finns även för livsmedel och om att underlätta för medborgare.

Handlingsplan för att nå målen

Knappt 60 procent av kommunerna har en övergripande handlingsplan för styrning och genomförande av sina klimatmål. Ytterligare en femtedel har börjat ta fram en sådan plan. Därtill har sex procent klimatmål enbart på enskilda områden. Sammantaget är det knappt 90 procent som har övergripande handlingsplan, sådant arbete på gång eller handlingsplaner på enskilda verksamhetsområden. Nio procent har inget av dessa och två procent känner inte till läget kring handlingsplaner på området. (Se diagram 3)

Diagram 3: Övergripande handlingsplan för målen

Exempel på handlingsplaner

De vanligaste handlingsplanerna (program, strategier eller andra styrdokument) för minskad klimatpåverkan avser miljö, klimat, energi, hållbarhet. Se bilaga 2.

Vanliga benämningar är planer/handlingsplan/program för miljö, miljömål och miljöarbete, program/policy för miljö och klimat, plan/strategi/handlingsplan för klimat och energi, energi, klimatneutralitet, klimatomställning, klimatarbete, fossiloberoende eller kommunernas klimatlöften i Västra Götalandsregionen.

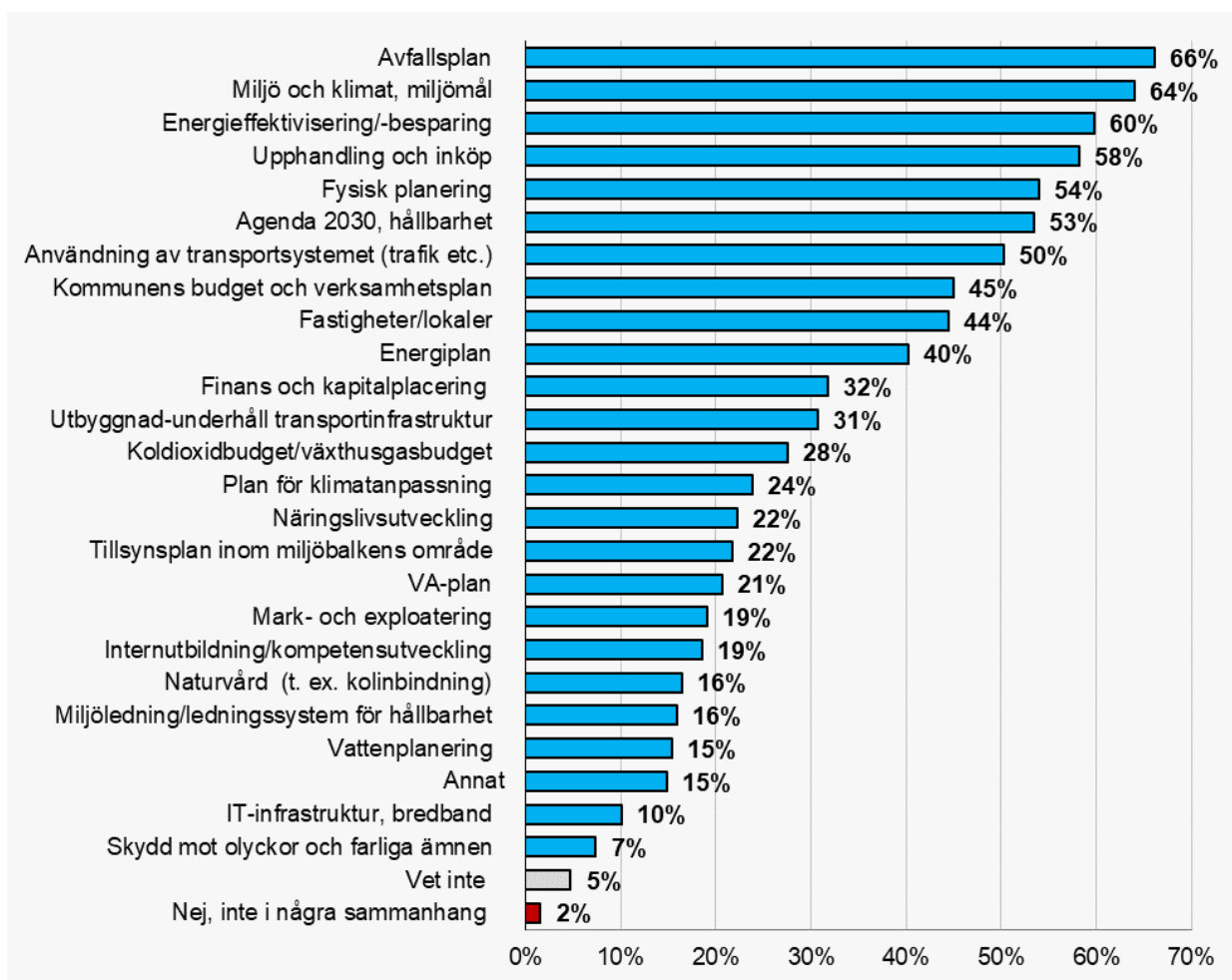
Ofta ingår klimat i en bredare plan/strategi/policy för hållbarhet och Agenda 2030. Ibland refereras till kommunens övergripande mål, verksamhetsmål i styrsystemet, budget och flerårsplan. Översiktsplan, lokal utvecklingsstrategi och tillväxtplan är andra exempel.

Bland de som refererar till planer på specifika verksamhetsområden nämns energi, transporter, koldioxideffektiva resor, avfall och träbyggnande.

Politiska beslut i styrdokument

Runt 60 procent av kommunerna har politiska beslut om minskad klimatpåverkan i styrdokument för verksamhetsområdena avfall, miljö och klimat, energieffektivisering samt upphandling. Över hälften av kommunerna har det för fysisk planering, Agenda 2030 och användning av transportsystemet, t.ex. trafik, cykel, parkeringspolicy. Det är vanligt även i kommunens budget och verksamhetsplan, plan för fastigheter samt energiplan.

Diagram 4: Styrdokument eller verksamhetsområden med politiska beslut om minskad klimatpåverkan

En knapp tredjedel har beslut om klimatfrågan för finans- och kapitalplacering, utbyggnad och underhåll av transportsystemet samt i koldioxidbudget. . Runt en femtedel har klimatbeslut i plan för klimatanpassning. för näringslivsutveckling, miljötillsyn, VA-plan, mark- och exploatering samt internutbildning och kompetensutveckling.

Naturvård, ledningssystem för miljö- och hållbarhet, vattenplanering, IT och bredband samt skydd mot olyckor är områden där beslut om minskad klimatpåverkan finns med i mindre omfattning.

I diagram 4 ovan redovisas förekomst av politiska beslut på de 24 områden som efterfrågades. Andra exempel som nämns av de svarande är kost, fordon, ägardirektiv, klimatlöften samt politisk plattform. Endast två procent uppger att de inte har politiska beslut i några sammanhang medan fem procent av 189 svarande uppger att de inte kan bedöma eller svara på frågan.

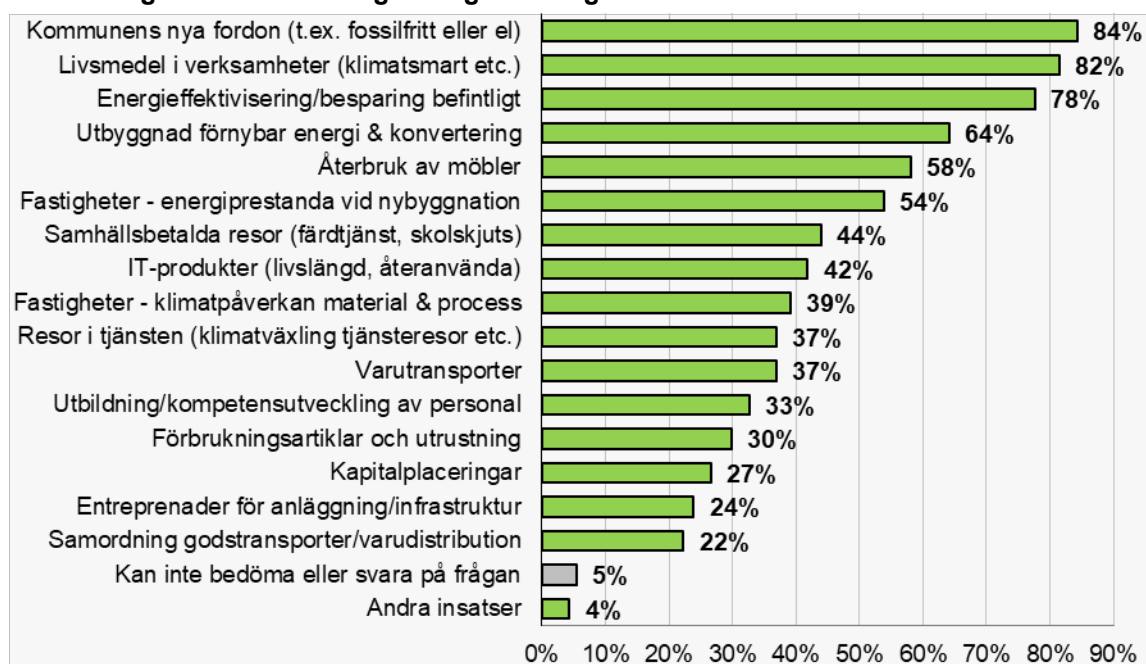
Praktiskt genomslag i åtgärder

Kommunens arbete för minskad klimatpåverkan har fått ett tydligt praktiskt genomslag i åtgärder inom egen verksamhet på många områden. Det gäller även, i något mindre mån, inom samhällsbyggnad samt insatser för att underlätta omställning för näringsliv och medborgare.

Praktiskt genomslag i egen verksamhet

Runt 80 procent av kommunerna anger att kommunens arbete för minskad klimatpåverkan fått praktiskt genomslag i upphandling och andra åtgärder gällande kommunens fordon, livsmedel och energieffektivisering. Över hälften har genomslag i åtgärder inom utbyggnad av förnybar energi och konvertering från fossil energi, återbruk av möbler samt krav på högre energiprestanda vid nybyggnation än i Boverkets byggregler.

Diagram 5: Genomslag för åtgärder i egen verksamhet

Mellan hälften och en tredjedel av kommunerna ser genomslag i åtgärder för samhällsbetalda resor, IT-produkter, fastigheternas klimatpåverkan från material och byggprocess, resor i tjänsten, varustransporter samt utbildning och

kompetensutveckling av personal. Mellan en tredjedel och en femtedel anger att de har genomslag vid kapitalplaceringar, anläggningsentreprenader och samordning av godstransporter.

I diagram 5 redovisas på vilka områden som kommunens arbete för minskad klimatpåverkan fått praktiskt genomslag i åtgärder på de 16 områden som efterfrågades. Andra exempel som nämns i öppna svar är återbruk och återvinning vid rivning, miljömärkt el, naturum, forskningscampus och hållbarhetsvecka vid biblioteket. Fem procent av 184 svarande har uppgett att de inte kan bedöma eller svara på frågan.

Minska matsvinnet, Vaggeryds kommun

I miljöprogrammet har kommunfullmäktige antagit ett mål om att minska matsvinnet med 40 % på förskolor, skolor och äldreboenden från år 2018 till 2025. För att nå dit har kommunen bedrivit projektet *Minska matsvinnet* med stöd från Klimatklivet. Inriktningen har varit att minska matsvinnet i alla led, från inköp och planering, tillagning och förvaring till servering och omhändertagande. Arbetssättet har implementerats i det ordinarie arbetet. Sedan 2018 har matsvinnet minskat med 33%.

[Minska matsvinnet, Vaggeryds kommun](#)

Samordnad varudistribution, Södertörns kommunerna

De åtta Södertörns kommunerna har ett utvecklingsprogram med visionen att "Leda omställningen till ett klimateffektivt samhälle". År 2013 beslutades om samordnad varudistribution för att minimera antalet leveranser till kommunens verksamheter och öka trafiksäkerheten kring känsliga verksamheter såsom skolor och förskolor. Samordningen har resulterat i en minskning av koldioxidutsläppen med 88 procent och en dryg halvering av antalet lastbilar som trafikerar verksamheterna.

[Samordnad varudistribution, Södertörns kommunerna](#)

Intern kompetensutveckling, Vara kommun

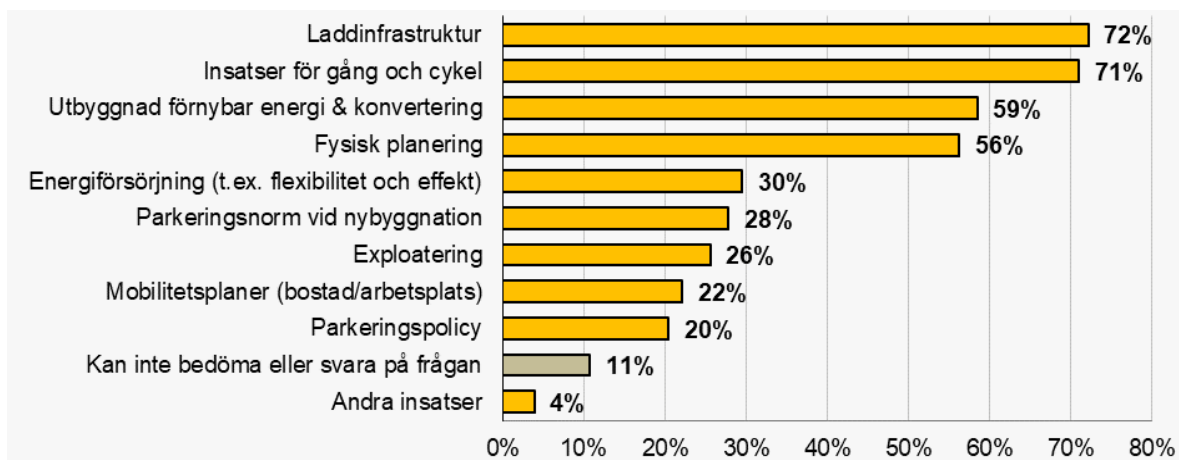
Vara kommun gör en stor kompetenssatsning under 2022 och 2023 för samtliga anställda på temat miljömässig och social hållbarhet. Målsättningen är att öka medvetenheten och kunskapen för att åstadkomma hållbara förflyttningar och beteenden. Satsningen består av "läresor" med digitala utbildningar, uppdrag och workshops. Ett fokusområde har varit en cirkulär och resurseffektiv kommun för att öka kunskapen om de avfallsmängder som livsstil och konsumtion ger upphov till samt vikten av att förebygga avfall och sortera det avfall som uppstår. Alla kommunens medarbetare har deltagit i de digitala utbildningarna. På de fysiska träffarna har cirka 1100 av totalt 1400 medarbetare deltagit.

[Intern kompetensutveckling, Vara kommun](#)

Praktiskt genomslag i samhällsbyggande

Drygt 70 procent av kommunerna anger att kommunens arbete för minskad klimatpåverkan fått praktiskt genomslag i laddinfrastruktur för elfordon samt insatser för gång och cykel. Över hälften ser genomslag inom utbyggnad av förnybar energi och konvertering från fossil energi samt fysisk planering.

Diagram 6: Genomslag för åtgärder i samhällsbyggnad

Från 30 till 20 procent av kommunerna ser genomslag i åtgärder för energiförsörjning, parkeringsnorm vid nybyggnation, exploatering, mobilitetsplaner samt parkeringspolicy.

I diagram 6 redovisas på vilka områden som kommunens arbete för minskad klimatpåverkan fått praktiskt genomslag i åtgärder på de nio områden som efterfrågades. Andra insatser som nämns i öppna svar är återbruk av byggnadsmaterial, elbussar, ny busshållplats samt kolinbindning, återvätning av mark och insatser inom lantbruk. Elva procent av 176 svarande har uppgett att de inte kan bedöma eller svara på frågan.

Utbyggnad av laddinfrastruktur, Torsby kommun

Kommunens miljömålsprogram från 2016 innehåller en målsättning att, i samråd med näringslivet, medverka till utbyggnad av laddinfrastruktur. I nära samarbete med det lokala energiföretaget Näckåns Energi och det lokala näringslivet har kommunen byggt upp en laddinfrastruktur som geografiskt täcker hela kommunen. Utbyggnaden har delvis finansierats med investeringsstöd från Klimatklivet. Torsby är idag en av Sveriges laddstolptätaste kommuner räknat per invånare och nominerades 2019 till laddguldet.

[Utbyggnad av laddinfrastruktur, Torsby kommun](#)

Fossilfri entreprenad - pilotprojekt i Slakthusområdet, Stockholm stad

Stockholms stad bedriver ett pilotprojekt i Slakthusområdet med högt ställda klimatmål. Genom upphandling med konkurrenspräglad dialog har kommunen arbetat för att få en fossilfri byggarbetsplats och andra klimatåtgärder såsom återanvändning av material, grön asfalt, klimattförbättrad betong och minskad användning av plast. Det har resulterat i skarpare krav, bättre resultat och att Stockholm fått en av de första tunga elektriska grävmaskinerna i världen.

[Fossilfri entreprenad - pilotprojekt i Slakthusområdet, Stockholms stad](#)

Expansiv vindkraftutbyggnad, Härnösands kommun

Det första vindkraftverket i Härnösand installerades 1985. År 2013 antog Härnösands kommun ett tematiskt tillägg till översiktsplan för utbyggnad av vindkraft med sex områden som bedömdes som mest lämpliga för etablering av vindkraftsparker. I slutet av år 2022 fanns 82 vindkraftverk i kommunen. Det kommunägda bolaget Härnösand Energi & Miljö AB producerade 2020 förnybar elproduktion från vindkraft motsvarade 25 procent av Härnösands totala elbehov.

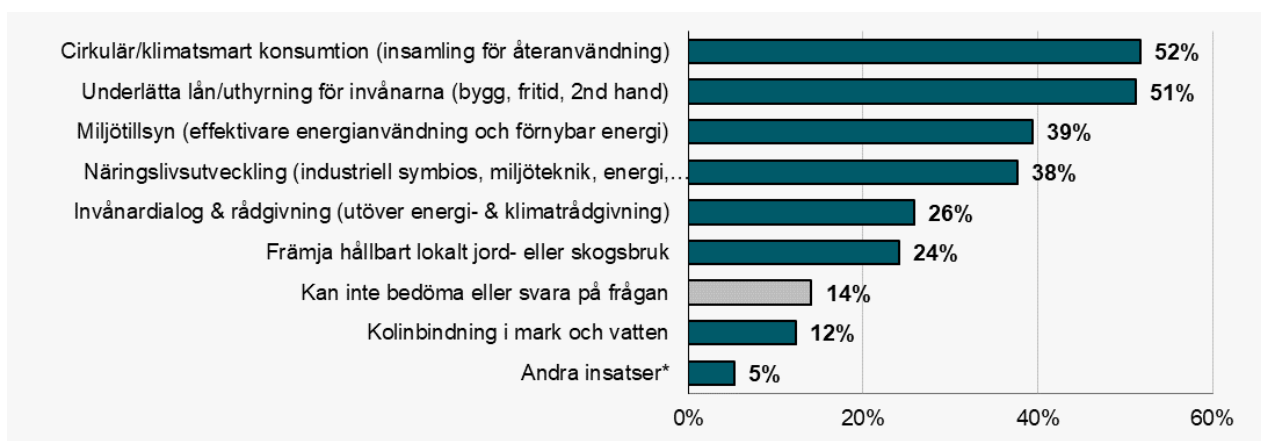
[Expansiv vindkraftutbyggnad, Härnösands kommun](#)

Praktiskt genomslag i insatser för näringsliv och medborgare

Drygt hälften av kommunerna anger att kommunens arbete för minskad klimatpåverkan fått praktiskt genomslag inom cirkulär och klimatsmart konsumtion, t.ex. insamling för återanvändning och underlättande av lån och uthyrning till invånarna inom bygg, fritid och second hand.

Knappt 40 procent ser praktiskt genomslag inom miljötillsynen med insatser för exempelvis effektivare energianvändning och förnybar energi. Lika många har insatser kring näringslivsutveckling, exempelvis inom energi- och resurseffektivitet, miljöteknik och industriell symbios. Ungefär en fjärdedel har invånardialog och rådgivning på området, utöver den statligt finansierade energi- och klimatrådgivningen, samt insatser för att främja hållbart jord- eller skogsbruk. Tolv procent anger att de har kolinbindning i mark och vatten.

Diagram 7: Genomslag i att underlätta för näringsliv och medborgare

I diagram 7 redovisas på vilka områden som kommunens arbete för minskad klimatpåverkan fått praktiskt genomslag i åtgärder för att underlätta omställning för näringsliv och medborgare på de sju områden som efterfrågades. Andra insatser som nämns i öppna svar är näringslivsträffar, samverkansformer kring cirkulära affärsidéer och affärsmodeller samt överenskommelser. Energi- och klimatrådgivning och öppna klimatdagar nämns också. 14 procent av de 170 svarande har uppgett att de inte kan bedöma eller svara på frågan.

Kretsloppsplan, Hudiksvalls kommun

Kommunen antog 2020 en *Kretsloppsplan för förebyggande och hantering av avfall*. Planen har som ett syfte att medvetandegöra och engagera aktörer att bidra till att Hudiksvalls kommun utvecklas enligt avfallstrappan. Kommunens avfallsavdelning har flera samarbeten med föreningar och företag. Exempel på insatser är en checklista för hållbara arrangemang, temaveckor för att minska matsvinnet samt ett byggåterbruk för privatkunder och företag.

[Kretsloppsplan, Hudiksvalls kommun](#)

Ekopodden, Kalmar kommun

Ekopodden är en podd med samtal om hållbarhetsfrågor lokalt och globalt som drivs av kommunens hållbarhetsstrategier. Lyssnare får ta del av vad kommunen gör och får tips och inspiration om vad man kan göra som invånare för att bli mer klimatsmart. Invånare uppmuntras *Klimatkämpa med kommunen*, dokumentera sina klimatinsatser och skicka in till Ekopodden.

[Ekopodden, Kalmar kommun](#)

Våtmark för att spara dricksvatten, Upplands Väsby kommun

Upplands Väsby kommun och Väsby Golf driver ett gemensamt projekt som syftar till att hushålla med vatten. Genom att anlägga en våtmark som samlar dagvatten kan golfbanornas gräsytor bevattnas och dricksvatten sparas, som tidigare togs från det kommunala vattenledningsnätet. Projektet främjar också ett rikt växt- och djurliv. Kommunen har bidragit till gestaltningen av våtmarken och golfklubben ansvarar för själva anläggningen. Projektet finansieras till 90 procent med statliga bidrag.

[Våtmark för att spara dricksvatten, Upplands-Väsby kommun](#)

Industriell och social symbios i Sotenäs Symbioscentrum

Sotenäs Symbioscentrum är en aktiv mötesplats och ett kunskapscentrum för näringsliv, samhälle, akademi, organisationer och föreningsliv. Ambitionen är att stödja industriell och social symbios mellan företag i kommunen och samtidigt lyfta befolkningens kompetens som en värdefull resurs. Arbetet har bidragit till nya företag, etableringar och arbetstillfällen, minskade utsläpp av växthusgaser och näring till havet och ökad mängd återvunna material. Ett viktigt fokusområde är den lokala livsmedelsindustrins hantering av processvatten och biologiskt avfall.

[Industriell och social symbios, Sotenäs Symbioscentrum](#)

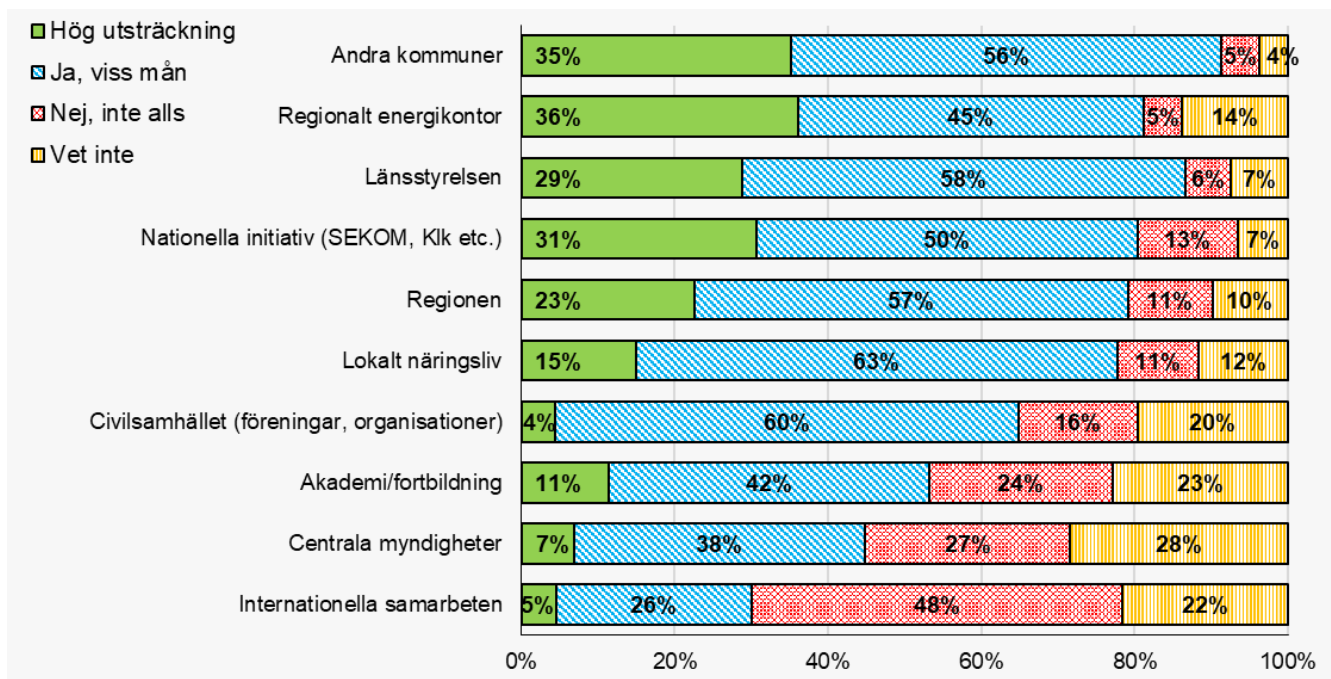
Samarbete med andra aktörer

Kommunernas vanligaste samarbetspart i klimatarbetet är andra kommuner. En dryg tredjedel samarbetar i hög utsträckning och över hälften i viss mån, sammantaget 91 procent. Fem procent gör det inte alls, medan fyra procent inte kan svara på frågan.

I diagram 8 redovisas de vanligaste samarbetsparterna uppifrån och ner, där det även vägts in om samarbetet görs i viss mån eller i hög utsträckning.

Regionala energikontor är en samarbetspart för sammantaget 81 procent, länsstyrelsen för 87 procent, men i något mindre mån, och regionen för 80 procent av kommunerna. Drygt 80 procent anger också att de samarbetar inom olika nationella initiativ, såsom Ekokommunerna, Klimatkommunerna, Viable Cities och Fossilfritt Sverige.

Diagram 8: Samarbeten med andra aktörer för minskad klimatpåverkan

Lokalt näringsliv är en samarbetspartner för 15 procent av kommunerna i hög utsträckning och för över 60 procent i viss mån. Civilsamhället, exempelvis organisationer och föreningar, är det endast fyra procent som samarbetar med i hög utsträckning, medan 60 procent gör det i viss mån. Över hälften samarbetar med akademi och fortbildning, 45 procent med centrala myndigheter och en knapp tredjedel är med i internationella samarbeten på området.

Umeå klimatfärdplan, Umeå kommun

Umeå klimatfärdplan är en satsning för företag, organisationer, offentliga och akademiska verksamheter som koordineras av Umeå kommun. Syftet är att tillsammans påskynda klimatomställningen. Fokusområdena är mobilitet och transporter, energi och byggd miljö, konsumtion och cirkulär ekonomi samt mat och jordbruk. Aktörer som ansluter sig erbjuds stöd och råd för att minska sitt klimatavtryck, nätverk för utbyte av kunskap och erfarenheter samt samarbeten kring bransch- och sektorövergripande frågor.

[Klimatfärdplan, Umeå kommun](#)

Uppsala klimatprotokoll, Uppsala kommun

Sedan 2010 har aktörer från olika branscher i Uppsala samverkat inom ramen för nätverket Uppsala klimatprotokoll. Nätverket samlar en bredd av medlemmar bakom samma mål – att sänka utsläppen i linje med vad Parisavtalet kräver för att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader. Klimatprotokollet arbetar i perioder om tre år. Boksluten visar att Klimatprotokollet sedan starten kontinuerligt minskat de gemensamma utsläppen av växthusgaser. Under förra perioden, som pågick hösten 2018 till våren 2021, minskade utsläppen med 26 procent.

[Uppsala klimatprotokoll, Uppsala kommun](#)

Klimatneutrala Kalmar 2030, Kalmar kommun

Kalmar kommun är en av 23 kommuner i Viable Cities program *Klimatneutrala städer 2030*, ett strategiskt innovationsprogram inriktat på omställningen till klimatneutrala och hållbara städer. Kalmar kommun arbetar tillsammans med invånare, medarbetare, näringsliv, organisationer och andra kommunala verksamheter för att utveckla kommunen "i en riktning som är bra för invånarna, för företagens och samhällets ekonomi och samtidigt är bra för klimatet och vår planet". Kommunen tecknar lokala klimatkontrakt med företag i kommunen och arbetar för att skapa förutsättningar för dialog och utbyte.

[Klimatneutrala Kalmar 2030, Kalmar kommun](#)

Skillnader mellan grupper av kommuner

Utfallet visar stora skillnader för genomslaget av klimatinsatser på olika verksamhets- och aktivitetsområden. Men det finns även tydliga skillnader mellan grupper av kommuner. I detta kapitel görs en jämförelse av kommunerna indelade efter storleksklasser, kommungrupper samt län.

Tydligast är skillnaden för kommunstorlek. Dvs ju högre invånarantal desto större är genomslaget för klimatarbetet i enkäten i mål, handlingsplan, beslut, praktiska åtgärder och samarbeten. Däremot behöver det inte vara så att kommuner med mindre befolkning har färre beslut och gör färre insatser, räknat per invånare.

Jämförelsen nedan görs genom en enkel sammanvägning av klimatarbetets genomslag på enkätens olika områden: befintliga kommunövergripande mål och handlingsplaner, politiska beslut, genomslag inom egen verksamhet, samhällsbyggande och gentemot invånare och näringsliv samt samarbete med andra aktörer. I huvudsak räknas enbart andelen ja-svar. För övergripande mål och handlingsplaner räknas endast befintliga mål och planer. För politiska beslut och genomslag i åtgärder inom egen verksamhet, samhällsbyggande samt gentemot näringsliv och invånare räknas ett genomsnitt för antalet områden med ja-svar, för de fasta svarsalternativen. Värdet för samarbete är ett genomsnitt för de tio olika aktörerna, där svaret ”i hög utsträckning” väger dubbelt gentemot svaret ”i viss mån”. Genomsnittet i den sista kolumnen är ett medelvärde av de övriga åtta kolumnerna.

Genomslag efter invånarantal

I denna första jämförelse görs en indelning i fem storleksklasser, som vardera innehåller en femtedel av rikets 290 kommuner.

Utfallet visar ett tydligt och nästan rakt samband med kommunstorlek på samtliga områden. Det enda tydliga undantaget är att genomslaget i flera fall är större i femtedelen med de allra minsta kommunerna än i femtedelen av kommuner med näst lägst invånarantal. (I tabellen är det markerat med röd text för de lägsta värdena.) De minsta kommunerna har jämfört med de största kommunerna medelvärden som är knappt hälften så stora för genomslaget i praktiska åtgärder på olika områden, och hälften så stort för politiska beslut på olika områden.

Tabellen visar dock inte genomslag och aktiviteter i relation till invånarantal. Dvs det behöver inte vara så att kommuner med mindre befolkning har färre beslut och gör färre insatser, om man i stället räknar per invånare.

Tabell 1. Genomslag – kommuner i fem storleksklasser efter invånarantal
Medelvärden för svar från svarande kommuner i respektive grupp (procent)

Invånarantal (290 kommuner i fem grupper)	Mål - organisa- tion	Mål - geo- grafiskt område	Hand- lings- plan	Politiska beslut (24 omr.)	Egen verk- samhet genomslag (16 omr.)	Samhälls- byggande genomslag (9 områden)	Näringsliv& medborgare (7 områden)	Samarbete (10 aktörer)	Snitt
Riket	68%	61%	59%	34%	47%	43%	35%	44%	49%
Över 46 400 invånare	83%	80%	85%	50%	68%	61%	53%	57%	67%
22 400 - 46 000 invån.	83%	73%	59%	38%	55%	48%	38%	45%	55%
13 200 - 22 400 invån.	65%	57%	57%	26%	38%	34%	28%	38%	43%
9 200 - 13 200 invånare	48%	38%	38%	26%	35%	33%	21%	36%	34%
Under 9200 invånare	55%	48%	48%	25%	31%	28%	23%	40%	37%

Genomslag per kommungrupp

I denna andra jämförelse görs en indelning enligt de nio kommungrupper som används av SKR och flera myndigheter i sina analyser. I huvudsak finns ett samband med störst genomslag för grupperna storstäder, följt av större stad, pendlingskommun nära storstad samt mindre stad/tätort. Lägst är genomslaget i grupperna landsbygdskommun, pendlingskommun nära mindre tätort och landsbygdskommun med besöksnäring. Skillnaderna framstår dock som något mindre än om man som ovan enbart beaktar invånarantalet.

Svarsfrekvens skiljer sig en del mellan kommungrupper från runt 60 procent i olika kommungrupper till 100 procent för de tre storstäderna. Att justera medelvärdet för svarande kommuner i riket för olikheterna i svarsfrekvens inom kommungrupperna skulle sänka utfallet på totalen med någon procentenhet. Å andra sidan skulle en viktning utifrån befolkningsstorlek ge ett betydligt högre medelvärde för riket.

Tabell 2. Genomslag – per kommungrupp

Kommungrupp	Svars- frek- vens	Mål - organi- sation	Mål - geo- grafiskt område	Hand- lings- plan	Politiska beslut (24 omr.)	Egen verk- samhet genomslag (16 omr.)	Samhälls- byggande genomslag (9 områden)	Näringsliv& medborgare (7 områden)	Samarbete (10 aktörer)	Snitt
Riket (290 kommuner)	69%	68%	61%	59%	34%	47%	43%	35%	44%	49%
Storstäder (3 st)	100%	100%	100%	100%	63%	100%	93%	90%	80%	91%
Pendlingskommun nära storstad (43 st)	77%	76%	88%	72%	39%	58%	49%	38%	42%	58%
Större stad (23 st)	83%	89%	100%	84%	59%	79%	64%	66%	62%	76%
Pendlingskommun nära större stad (63)	67%	55%	53%	37%	32%	42%	38%	28%	40%	41%
Lågpendlingsk:n nära större stad (24 st)	79%	78%	44%	65%	25%	40%	32%	29%	39%	44%
Mindre stad/tätort (27 st)	78%	86%	62%	70%	42%	53%	54%	44%	54%	58%
Pendlingskommun nära mindre tätort (51)	59%	57%	45%	50%	23%	37%	36%	21%	44%	39%
Landsbygdsk:n (35 st)	60%	48%	43%	50%	24%	29%	25%	21%	33%	34%
Landsbygdsk:n med besöksnäring (21 st)	62%	69%	38%	54%	21%	32%	32%	26%	34%	38%

Genomslag per län

I denna tredje jämförelse görs en indelning enligt rikets 21 län och regioner. Även här finns tydliga skillnader. De kan vara intressanta att diskutera avseende vilket samarbete och stöd som finns regionalt. En analys har inte gjorts i vad mån skillnaderna samvarierar med kommunstorlekarna i respektive län.

Svaren i relation till riket varierar ofta för enskilda län. T.ex. har hälften av länen både relativt höga och låga värden på olika delområden. För att förtydliga detta har i tabell 3 tredjedelen med högst värden markerats med grön färg och tredjedelen med lägst värden med röd färg, i likhet med praxis i SKR:s Öppna jämförelser. Högst ligger kommunerna i Kalmar län, Gotland och Stockholms län. Kalmar län ligger i också i den högsta tredjedelen på samtliga delområden.

Tabell 3. Genomslag – kommuner per län

Kommuner per län	Mål - organi- sation	Mål - geo- grafiskt område	Hand- lings- plan	Politiska beslut (24 omr.)	Egen verk- samhet genomslag (16 omr.)	Samhälls- byggande genomslag (9 områden)	Näringsliv& medborgare (7 områden)	Samarbete (10 aktörer)	Snitt
Kalmar län	100%	100%	100%	50%	56%	51%	59%	69%	73%
Gotlands län	0%	100%	100%	50%	69%	44%	57%	80%	63%
Stockholms län	86%	85%	85%	43%	61%	50%	38%	46%	62%
Kronobergs län	86%	71%	71%	45%	46%	49%	31%	46%	56%
Södermanlands län	57%	57%	83%	42%	58%	56%	36%	54%	55%
Östergötlands län	80%	100%	40%	36%	56%	31%	31%	49%	53%
Dalarnas län	100%	80%	60%	24%	41%	44%	29%	36%	52%
Västmanlands län	100%	100%	50%	30%	41%	36%	19%	32%	51%
Blekinge län	50%	50%	100%	28%	45%	56%	21%	55%	51%
Skåne län	74%	56%	52%	32%	52%	46%	40%	41%	49%
Riket	68%	61%	59%	34%	47%	43%	35%	44%	49%
Jönköpings län	80%	70%	50%	31%	44%	39%	29%	47%	49%
Hallands län	67%	83%	50%	22%	49%	44%	25%	45%	48%
Västerbottens län	63%	43%	71%	36%	44%	48%	30%	43%	47%
Västra Götalands	53%	50%	52%	36%	51%	48%	38%	49%	47%
Värmlands län	64%	55%	50%	38%	43%	40%	33%	42%	46%
Uppsala län	43%	50%	33%	42%	53%	43%	45%	45%	44%
Norrbottnens län	60%	70%	70%	24%	34%	21%	29%	30%	42%
Västernorrlands län	60%	20%	40%	23%	35%	39%	25%	37%	35%
Gävleborgs län	63%	38%	38%	16%	27%	21%	27%	38%	33%
Jämtlands län	20%	40%	50%	38%	30%	33%	26%	27%	33%
Örebro län	67%	17%	33%	23%	29%	24%	24%	32%	31%

Bilaga 1 Lärande exempel

Ett 60-tal goda/lärande exempel har lyfts fram av kommunerna i öppna svar till enkäten. De presenteras kort nedan. Exempelen visar att kommuner genomför ett viktigt arbete inom ett flertal sakområden såsom byggande, transporter, energi, cirkulära flöden och livsmedel. De visar även att kommuner genomför insatser som minskar utsläppen från såväl de egna verksamheterna som samhället i stort. Förutom kommunernas viktiga roll som verksamhetsutövare och myndighet är kommuner stora samhällsaktörer som kan underlätta näringslivets och stödjande medborgarnas omställning.

Många insatser behöver skalas upp och mycket går att lära från kommuner och regioner som ligger i framkant. SKR tar därför löpande fram och presenterar lärande exempel, som stöd och inspiration till andra kommuner och regioner. Se gärna fler exempel med utförligare presentation på SKR:s webbsidor.

[Lärande exempel – klimat, SKR](#)

Kartläggning, bokslut, budget och planer

Hållbarhetsbokslut, Kungsbacka kommun

Kungsbacka kommun gör årligen en årsredovisning för hållbarhet.

[Hållbarhetsbokslut, Kungsbacka kommun](#)

GHG-kartläggning, Eskilstuna kommun

Eskilstuna kommun har gjort en kartläggning enligt det internationella GHG-protokollet av utsläppen av växthusgaser från kommunkoncernens verksamhet.

[Klimatprogram, Eskilstuna kommun](#)

Koldioxidbudget, Tranås kommun

Tranås kommun har gjort en koldioxidbudget med hjälp av en metod från Uppsala Universitet. Tranås kommun har fått stöttning i arbetet av Klimatrådet i Jönköpings län.

[Koldioxidbudget, Tranås kommun](#)

Investeringskoncept för energiomställning, Skövde kommun

Skövde kommun har, inom ramen för EU-projektet EUCF, tagit fram ett investeringskoncept för energiomställning med fokus på energieffektiviseringar i fastigheter och bostäder, solceller på industritak och laddinfrastruktur för elfordon.

[Energieffektivisering, Skövde kommun](#)

Investeringsplan för klimatomställning, Västervik kommun

Västervik har påbörjat ett projekt genom EUCF för att ta fram en Investeringsplan för klimatomställning

[Hållbarhetsarbete i kommunen, Västerviks kommun](#)

Praktiskt genomslag i egen verksamhet

Fossilbränslefri fordonsflotta, Kävlinge kommun

Kävlinge kommun har nått riksdagens mål för 2030 med 70 procent reduktion av fordonens totala koldioxidutsläpp perioden 2010–2021.

[Fossilbränslefri fordonsflotta, Kävlinge kommun](#)

Sveriges första fossilfria kollektivtrafik, Härnösand kommun

Härnösand var en av de första kommunerna i Sverige med helt elektriska bussar i vanlig stadstrafik och blev år 2015 först i att köra helt fossilfritt. 2018 sänktes priserna för att åka buss i Härnösands kommun och det blev gratis att åka buss för barn och ungdomar 7-19 år.

[Fossilfri kollektivtrafik, Härnösand kommun](#)

Kommunal resepolicy och strategi för CO₂-effektiva transporter, Storumans kommun

Storumans kommun har tagit fram en resepolicy och strategi för CO₂-effektiva transporter i syfte att minska den egna verksamhetens utsläpp från transporter.

[Resepolicy, Storumans kommun](#)

[Strategi koldioxideffektiva resor, Storumans kommun](#)

Förskolan Ottfjället - elektrifierad byggarbetsplats, Östersunds kommun

Förskolan Ottfjället i Östersund ska byggas med eldrivna maskiner. Det ska bli EU:s första elektrifierade byggarbetsplats. Projektet är resultat av samarbete mellan Östersund kommun, Fossilfritt Sverige, Volvo Construction Equipment och Skanska.

[Elektrifierad byggarbetsplats, Östersunds kommun](#)

ÅterBruket – intern annonsmarknad för begagnat, Höganäs kommun

Återbruket är Höganäs kommuns interna annonsmarknad för begagnade möbler och prylar. Här kan kommunala verksamheter lägga ut möbler och inventarier eller söka efter något som behövs i den egna verksamheten.

[Uppföljning av miljöprogram, Höganäs kommun](#)

CirkuLäran – återbruk till förskolor, Eskilstuna kommun

Pilotprojektet *Återbruk till förskolor* startade 2017 och är sedan 2022 en integrerad del i förskolornas ordinarie arbete som nu går under namnet *CirkuLäran*. Den består av tre delar: Idéverkstaden, Kemikaliesmart förskola och Jakten på plasten.

[Återbruk till förskolor, Eskilstuna kommun](#)

Klimatsmarta lådan, Eskilstuna kommun

Mat som blir över i Eskilstunas skolkök säljs till elever och personal för att skolorna inte ska behöva kasta mat i onödan.

[Klimatsmarta lådan, Eskilstuna kommun, SVT](#)

Hållbara blå proteiner, Skövde kommun

Kommunens måltidsorganisation driver frågan om hållbara blå proteiner och näringsriktig mat från svenska vatten. Tillsammans med Innovatum Science Park arbetar man med nätverk för innovativa ”blå” företag på västkusten.

[Blå mat, Innovatum science park](#)

Klimatsmart mat på skolorna, Lilla Edets kommun

Lilla Edets kommun arbetar aktivt med att minska skolmatens klimatavtryck genom att servera klimatsmart mat och minimera matsvinnet.

[Klimatsmart mat på skolorna, Lilla Edets kommun](#)

Kostpolicy för systematiskt hållbarhetsarbete, Hudiksvalls kommun

Kostenheten på Hudiksvall kommun jobbar systematiskt med att utveckla menyer, recept och inköp av råvaror med utgångspunkt hållbarhet utifrån kommunens kostpolicy. Kommunen följer upp koldioxidutsläpp och inköp av svensk råvara. Under 2023 ska alla medarbetare ta del av ett kursmaterial från Ekomatcentrum om ekologisk och hållbar mat.

[Kostpolicy, Hudiksvalls kommun](#)

Samhällsbyggande

Handlingsplan för Klimatneutrala Barkarbystaden, Järfälla kommun

Järfälla har tagit fram en Handlingsplan för Klimatneutrala Barkarbystaden, med åtgärder för en klimatneutral stadsutveckling. Under 2022 testade Järfälla flera klimatrelaterade kriterier vid markanvisningstävling.

[Klimatneutrala Barkarbystaden, Järfälla kommun](#)

Skogstorp - ett hållbart bostadsprojekt, Eskilstuna kommun

Eskilstuna kommun har påbörjat ett arbete med att utveckla området Skogstorp. För att minska klimatpåverkan kommer flerbostadshus byggas med stomme och fasad i trä, få solceller och bergvärme och förses med elbilspool.

[Bostäder i Skogstorp, Eskilstuna kommun](#)

Utvecklingsområden och byggande, Skellefteå kommun

Skellefteå kommun arbetar aktivt för att bygga en hållbar stad och har en stark position inom hållbart byggande, inte minst träbyggnation. Flera exempel visar på kommunens arbete inom området.

[Hammarängen Skellefteå Södra – industriområde med hållbarhet och logistik, Skellefteå kommun](#)

[Bergsbyns företagspark med miljöprofil, Skellefteå kommun](#)

[Sara kulturhus – ett av världens högsta trähus, Skellefteå kommun](#)

[Karlgårdsbron – Sveriges längsta träbro, Skellefteå kommun](#)

Stolpe in för Stad och Land, Härnösands kommun

Härnösand kommun har byggt ut laddinfrastruktur för bilar på mer än 20 platser i kommunen. Utbyggnaden går under arbetsnamnet Stolpe in för Stad och Land.

[Laddinfrastruktur, Härnösands kommun](#)

Energiproduktion

Slutet kretslopp för biogasproduktion, Härnösands kommun

Det kommunala bolaget Härnösand energi och miljö (HEMAB) producerar biogas i ett lokalt småskaligt slutet kretslopp. Insamlat matavfall omvandlas och uppgraderas för att bli fordonsgas.

[Fordonsgas från matavfall, Härnösands kommun](#)

Mid Sweden Hydrogen Valley – utveckling av ett integrerat vätgassamhälle, Sandvikens kommun

I partnerskapet Mid Sweden Hydrogen Valley samarbetar industri, transportsektor, akademi och offentlig sektor i utvecklingen av ett integrerat vätgassamhälle. Sandvikens kommun är mycket aktiv i utvecklingsarbetet via Sandbacka Science Park.

[Mid Sweden Hydrogen Valley, Region Gävleborg](#)

Vätgascell i kraftvärmeverk, Eskilstuna kommun

Det kommunala bolaget Eskilstuna Energi och Miljö (EEM) driver ett projekt där man testar ny teknik som ska minska miljöpåverkan från kraftvärmeverket genom installation av en vätgascell.

[Vätgascell i kraftvärmeverk, Energi & miljö](#)

Vindbruksplan attraherar kommersiell vindkraftsutbyggnad, Vetlanda kommun

Vetlanda kommun var tidigt ute med en vindbruksplan och har attraherat omfattande kommersiell vindkraftsutbyggnad. Vetlanda är sedan 2013 en "plusenergikommun".

[Vindbruksplan, Vetlanda kommun](#)

Insatser för medborgare

Vintertrampa, Karlstads kommun

Projektet Vintertrampa syftar till att uppmuntra medborgare att cykla under vintern. Deltagare har efter projektets slut upplevt bättre hälsa och har minskat sitt bilresande till arbetet med i genomsnitt 75 procent.

[Vintertrampa, Karlstads kommun](#)

Investeringsstöd till medborgare för energieffektivisering, Ängelholms kommun

Medborgare som äger eller ska bygga nytt har möjlighet att söka investeringsstöd från kommunen för åtgärder med fokus på förnybar energiproduktion och minskad energianvändning.

[Investeringsstöd i en- och tvåbostadshus, Ängelholms kommun](#)

Nudging-kampanj för smartare elanvändning, Strängnäs kommun

Genom kampanjen Smart elanvändning skickar Strängnäs kommun ut sms till medborgare med en länk med information och tips om hur man kan byta elavtal och vad hushåll kan göra för använda elen på ett smartare sätt.

[Smart elanvändning, Strängnäs kommun](#)

Re:store Höga Kusten – återbruksgalleria, Härnösands kommun

Härnösands kommun har öppnat en återbruksgalleria som säljer sådant som är återbrukat, återanvänt eller hållbart producerat.

[Återbruksgalleria, Härnösands kommun](#)

Cirkulär stadskärna, Trollhättans stad

Under våren 2023 pågår ett projekt där tio deltagare i åldrarna 18–35 prövar det cirkulära utbudet i stadskärnan i syfte att testa ungas upplevelser av att hyra, laga och köpa second hand.

[Cirkulär konsumtion, Trollhättans stad](#)

Samarbete med lokala aktörer

Klimatomställning Malmö, Malmö stad

Klimatomställning Malmö är Malmö stads kraftsamling för att mobilisera offentliga verksamheter, näringsliv, akademi, föreningar och malmöbor för att gemensamt lösa stadens klimatutmaningar.

[Klimatomställning Malmö, Malmö stad](#)

Hållbarhetsavtal Höganäs, Höganäs kommun

Höganäs har tagit fram en handbok för ett hållbart Höganäs, ett hållbarhetsavtal för företagare och en checklista i syfte att engagera och stötta företagens klimatarbete.

[Hållbarhetsavtal, Höganäs kommun](#)

Handslaget, Göteborgs stad

Göteborgs stad driver initiativet Handslaget som syftar till att stimulera och etablera en återbruksmarknad i Göteborgsregionen. Privata och offentliga fastighetsägare i Göteborg ingår i samarbetet.

[Handslaget, Göteborgs stad](#)

Våtmarksprojekt, Ljungby kommun

Ljungby kommun är delaktiga i ett flertal våtmarksprojekt i kommunen. Projekten är lokala naturvårdsprojekt (LONA) med projektledning av extern initiativtagare och genomförs i samverkan med kommunen.

[Våtmarksprojekt - Ljungby kommun](#)

Bilaga 2 Övergripande planer & program för uppsatta klimatmål

I denna bilaga ges länkar till ett 90-tal kommuners handlingsprogram och motsvarade för klimatarbetet, enligt de svar och exempel som lämnats i enkäten. Kommunerna är sorterade i bokstavsordning.

A

[Energi- och klimatstrategi 2030, Ale kommun](#)

[Handlingsplan för begränsad klimatpåverkan 2023, Alingsås kommun](#)

[Politiskt program för mandatperioden 2023–2026, Arboga kommun](#)

[Översikts- och tillväxtplan 2020, Arvidsjaur kommun](#)

[Ekologiskt hållbarhetsprogram 2022–2025, Askersunds kommun](#)

B

[Programmet för ekologisk hållbarhet 2022, Bollnäs kommun](#)

[Energi- och klimatstrategi 2020, Borås kommun](#)

[Miljöprogram 2030, Burlövs kommun](#)

D

[Miljö- och klimatprogram, 2021–2030, Danderyds kommun](#)

[Verksamhetsstöd till Miljö- och klimatprogram, Danderyds kommun](#)

E

[Miljöpolicy 2021, Eksjö kommun](#)

[Klimatprogram 2022, Eskilstuna kommun](#)

F

[Energi och klimatstrategi 2015–2020, Fagersta kommun](#)

[Klimatstrategi 2021–2030, Falköpings kommun](#)

[Energiplan 2015, Finspångs kommun](#)

[Energi- och klimatplan 2019-2023, Flens kommun](#)

G

[Genomförandeprogram för klimat, miljö och energi, 2022–2027, Region Gotland](#)

[Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030, Göteborgs stad](#)

[Miljöprogram 2022–2025, Grums kommun](#)

H

[Plan för energi och klimat 2021, Halmstad kommun](#)

[Klimat- och miljöpolitiskt program 2017, Haninge kommun](#)

[Klimat- och energiplan 2018–2024, Helsingborgs stad](#)

[Miljöprogram 2022–2025, Huddinge kommun](#)

[Energi- och klimatstrategi 2017–2050, Hudiksvalls kommun](#)

[Policy för hållbar utveckling 2020, Hultsfreds kommun](#)

[Miljö- och klimatpolicy 2017–2020, Härnösands kommun](#)

[Klimat- och energiplan 2017–2020, Härnösands kommun](#)

[Energi- och klimatplan 2010, Hässleholms kommun](#)

[Miljöprogram 2015–2025, Höganäs kommun](#)

J

[Program för hållbarhet 2022–2030, Jönköpings kommun](#)

[Klimat- och energiplan 2020–2024, Järfälla kommun](#)

K

[Miljöplan för Kalix kommun 2017–2019, Kalix kommun](#)

[Handlingsplan - fossilbränslefri kommun 2030, Kalmar kommun](#)

[Hållbarhetsprogram för Karlskrona kommun 2021–2025, Karlskrona kommun](#)

[Åtgärdsplan för hållbar energi, tillika Energiplan 2015, Kiruna kommun](#)

[Klimat- och miljöplan 2023-2027, Kristianstads kommun](#)

[Klimatstrategi 2022, Kungsbacka kommun](#)

L

[Energi, miljö- och klimatstrategiskt program 2019–2030, Lessebo kommun](#)

[Miljöprogram 2021–2030, Lidingö stad](#)

[Klimat- och energiplan, Ljungby kommun](#)

[Energi- och klimatplan 2020–2025, Lomma kommun](#)

[Klimatstrategi med energiplan 2010, Ludvika kommun](#)

[Energiplan för Lunds kommun 2019–2026, Lunds kommun](#)

M

[Klimatstrategi för övriga klimatmål och åtgärder – Strategi för Energieffektivisering 2011, Melleruds kommun](#)

[Strategi Hållbara Mora 2022, Mora kommun](#)

[Energi- och klimatplan 2011, Munkfors kommun](#)

[Energiplan för minimerad klimatpåverkan 2022, Mölndals kommun](#)

N

[Miljö- och klimatstrategi 2020, Norrtälje kommun](#)

[Klimatsmarta Nybro, strategi och handlingsplan 2019, Nybro kommun](#)

[Program för ekologisk hållbarhet 2022, Nyköpings kommun](#)

[Hållbarhetsprogram 2023–2030, Nynäshamns kommun](#)

O

[Klimat- och energiplan 2021, Osby kommun](#)

R

[Program för klimat och energi 2021, Ronneby kommun](#)

S

[Miljöstrategi 2017–2025, Skara kommun](#)

[Miljöplan 2020–2025, Skara kommun](#)

[Energi- och klimatplan 2021–2030, Skövde kommun](#)

[Strategi för minskad klimatpåverkan och anpassning till ett förändrat klimat 2019, Solna stad](#)

[Plan för miljö- och klimatarbetet 2021–2030, Sollentuna kommun](#)

[Strategisk plan Agenda 2030 samt åtgärdsprogram med miljömålen i sikte 2021, Sorsele kommun](#)

[Hållbarhetsstrategi 2030, Sotenäs kommun](#)

[Klimathandlingsplan 2020–2023, Stockholms stad](#)

[Klimat- och energiplan inkluderande energieffektiviseringsstrategi 2021, Strängnäs kommun](#)

[Strategi för fossiloberoende 2018, Strömstads kommun](#)

[Miljöstrategi 2018–2030, Sunne kommun](#)

[Handlingsplan Miljöstrategi 2018–2030, Sunne kommun](#)

[Energi- och klimatplan 2022–2030, Svalövs kommun](#)

[Hållbarhetsstrategi – för miljömässig hållbarhet 2021, Svedala kommun](#)

[Plan för klimatneutralitet 2021, Sätters kommun](#)

[Miljö- och klimatstrategi 2022–2030, Södertälje kommun](#)

T

[Klimat- och miljöstrategi 2020–2024, Tanums kommun](#)

[Klimat- och energiplan 2021, Tierps kommun](#)

[Miljömålsprogram för hållbar utveckling 2016, Torsby kommun](#)

[Energi- och klimatplan 2018, Trosa kommun](#)

[Miljömålsprogram 2021–2030, Trelleborgs kommun](#)

[Klimatplan, Tyresö kommun](#)

U

[Energi- och klimatplan 2022, Uddevalla kommun](#)

[Åtgärdsplan till energi- och klimatplan 2022, Uddevalla kommun](#)

[Åtgärdsprogram för Umeå kommuns miljömål 2022-2025, Umeå kommun](#)

[Handlingsplan för miljöarbetet 2022, Ulricehamns kommun](#)

[Miljö- och klimatstrategi 2023–2045, Upplands-Bro kommun](#)

[Klimat- och energistrategi 2022–2025, Upplands Väsby kommun](#)

[Miljö- och klimatprogram 2022–2025, Uppsala kommun](#)

[Handlingsplan för Miljö- och klimatprogram 2022–2025, Uppsala kommun](#)

[Klimat- och energistrategi 2022–2030, Uppvidinge kommun](#)

V

[Miljöprogram 2022–2025, Vaggeryds kommun](#)

[Miljöstrategi 2021–2030, Vara kommun](#)

[Hållbarhetsstrategi 2021–2030, Vaxholms kommun](#)

[Energiprogram med utblick mot 2026, Vellinge kommun](#)

[Policy för hållbar utveckling, Vimmerby kommun](#)

[Energi- och klimatstrategi 2021–2030, Västerviks kommun](#)

[Miljö- och klimatplan 2020–2030, Värmdö kommun](#)

[Växjös Klimatkontrakt 2030, Växjö kommun](#)

(inkluderar planer för energi, transport, avfall, träbyggnad)

Å

[Handlingsplan för energi och klimat 2022–2025, Åtvidabergs kommun](#)

[Energi- och klimatstrategi 2017, Åmåls kommun](#)

[Handlingsplan för Energi- och klimatstrategi 2018, Åmåls kommun](#)

Ä

[Miljöplan 2030, Älmhults kommun](#)

[Energi- och klimatstrategi 2021, Älvsbyns kommun](#)

Ö

[Klimatstrategi för Örebro kommun 2016, Örebro kommun](#)

[Klimatstrategi 2021–2026, Örnsköldsviks kommun](#)

[Klimatstrategi för ett fossilfritt och energieffektivt Östersund 2019–2023,](#)

[Östersunds kommun](#)

[Miljö- och klimatprogram 2030, Österåkers kommun](#)

Kommunernas klimatarbete

Sveriges kommuner driver sedan länge ett engagerat arbete för minskad klimatpåverkan. SKR:s enkät visar att ett brett arbete pågår på många verksamhetsområden och i dialog med andra aktörer.

Det framgår också att insatserna är olika vanliga och att det finns skillnader mellan olika grupper av kommuner. Framförallt finns stora skillnader med koppling till invånarantal, men även till län och kommungrupper.

Enkäten sändes i april 2023 till tjänsteperson med ansvar för eller överblick över kommunens strategiska arbete med minskad klimatpåverkan. Syftet är att ge underlag för SKR:s prioriteringar av insatser och kommunikation i frågan.

Upplysningar om innehållet

Andreas Hagnell, andreas.hagnell@skr.se och Victoria Kalén, victoria.kalen@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2023

ISBN: 978-91-8047-196-1

Text: Andreas Hagnell, Victoria Kalén

ISBN 978-91-8047-196-1

Beställ eller ladda ner på webbutik.skr.se

Post: 118 82 Stockholm | Besök: Hornsgatan 20

Telefon: 08-452 70 00 | www.skr.se